

คำนำ

รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรม 5 ส ฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมในรอบครึ่งปีหลังของปีงบประมาณ 2561 หรือในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยเนื้อหาแบ่งเป็น 5 บท ประกอบด้วย ความเป็นมาของงาน 5 ส ความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับงาน 5 ส ขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ขอขอบพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อมูลในการกรอกแบบสอบถามประเมินโครงการซึ่งใช้เป็นข้อมูลและเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ และแก้ไขข้อบกพร่องได้ตรงจุด ขอขอบคุณนักเรียนทุกคน คณะกรรมการนักเรียนที่เป็นกลไกการทำงานที่สำคัญที่ทำให้งานดำเนินไปได้ ด้วยดี ขอขอบคุณคณะครูที่กำกับดูแลนักเรียนในที่ปรึกษาให้ทำกิจกรรมตามกำหนดเวลาและวัตถุประสงค์ และที่สำคัญที่สุดขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารที่สนับสนุนส่งเสริมให้กิจกรรมได้ดำเนินตามเป้าหมายจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ด้วยดี

เสาวภา ไปยะพรหม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
1) ความเป็นมาและความสำคัญ	1
2) วัตถุประสงค์	1
3) เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จ	2
4) กิจกรรมหลักและประเภทงบประมาณ	3
5) วิธีดำเนินการ	4
6) การติดตามและประเมินผล	4
บทที่ 2 ความรู้และเอกสารที่เกี่ยวข้อง	5
1) ความหมายของ 5 ส	5
2) ประโยชน์และแนวความคิดของงาน 5 ส	6
3) บทบาทคณะกรรมการนักเรียนกับงาน 5 ส	8
4) การพัฒนางาน 5 ส ตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	9
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	11
1) แผนผังงาน 5 ส	12
2) ขั้นตอนการดำเนินงาน	13
3) การบริหารจัดการอุปกรณ์	13
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน	15
1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	15
2) ปัญหาและข้อเสนอแนะ	18
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ภาคผนวก	19

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ ของการทำ 5 ส

5 ส เป็นเครื่องมือแรกที่ถูกนำมาใช้ในการพัฒนางานให้มีคุณภาพ เป็นกิจกรรมที่ มุ่งปรับปรุงการทำงานของคนในองค์กรด้วยตนเอง ด้วยการดำเนินการตามหลักการสะสาง สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย โดย สะสาง สะดวก สะอาดเป็นการจัดการในเรื่องของเครื่องใช้และสถานที่ สวนสุขลักษณะ และสร้างนิสัย เป็นการจัดการเรื่องคน ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดย 5 ส. มีเป้าหมายช่วยให้สถานที่ทำงาน สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความสวยงามมีความปลอดภัย ลดความสูญเปล่าในการทำงาน คุณภาพของงานดีขึ้น คุณค่าของกิจกรรม 5 ส คือมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้ปฏิบัติกิจกรรมจนเกิดเป็นนิสัยที่ดี มีวินัย อันเป็นรากฐานของระบบคุณภาพ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ทุกคนรวมกันคิด รวมกันทำเป็นทีม คอยเป็นคอยไปไม่ยุ่งยากจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กร ความสำคัญของ 5 ส ในการพัฒนาคนสู่การพัฒนางาน โรงเรียนหนองแขวงวิทยา จึง ได้จัดกิจกรรม 5 ส ทุกป และมีการพัฒนากิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และผลการประเมินกิจกรรม 5 ส ที่ผ่านมาพบว่า ยังมีข้อควรพัฒนากิจกรรม เช่น มาตรฐานผู้ประเมิน มาตรฐานและการแบ่งค่าน้ำหนักของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน การแบ่งพื้นที่การประเมิน การร่วมมือของบุคลากร นักเรียน ตลอดจนการปลูกฝังค่านิยมด้านการรักษาความสะอาดและการทำงานเป็นหมู่คณะ ให้เป็นนิสัย ยังได้ผลกับนักเรียนในจำนวนไม่มากนัก กิจกรรมนี้ยังคงต้องได้รับการพัฒนาและได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดสถานที่ให้เอื้อต่อการใช้งานให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ
2. เพื่อแยกสิ่งของที่จำเป็นและไม่จำเป็นให้ชัดเจน
3. เพื่อจัดวางของที่จำเป็นให้ง่ายต่อการนำไปใช้งาน
4. เพื่อเสริมสร้าง คุณธรรมประจำใจให้ผู้เรียนตามหลักความดีสากล 5
5. เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติให้ถูกต้องและมีนิสัยรักษาความสะอาด

3. เป้าหมาย

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- บุคลากรทุกคนมีลักษณะนิสัยตามปัจจัยพื้นฐาน 5 ส
-

เป้าหมายเชิงปริมาณ

1. ห้องปฏิบัติการร้อยละ 95 จัดสถานที่ถูกสุขลักษณะ
2. บริเวณเขตพื้นที่รับผิดชอบแต่ละห้องมีความสะอาด ร่มรื่นและมีความปลอดภัย
3. นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษามีห้องน้ำห้องส้วมที่สะอาดและปลอดภัย

4. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ด้านปริมาณ (Outputs)

นักเรียนโรงเรียนหนองแขวงวิทยามีนิสัยรักความสะอาด รักระเบียบ และสามารถทำงานเป็นหมู่คณะ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

ด้านคุณภาพ (Outcomes)

นักเรียนโรงเรียนหนองแขวงวิทยามีนิสัยรักความ สะอาด รัก ระเบียบ และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ด้านผลกระทบ (Impacts)

โรงเรียนมีสถานที่ แหล่งเรียนรู้ ห้องน้ำ ห้องเรียนที่สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัยเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

4. กิจกรรมหลักและประเภทงบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งสิ้น 13,000 บาท จำแนกตามรายการและแหล่งงบประมาณได้ดังนี้

ที่	กิจกรรมหลัก	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ			ผู้รับผิดชอบ
			ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ (บ)	
1	ซื้อไม้กวาดดอกหญ้า	22 พ.ค. 2560 10 พ.ย 2560	-	-	1,600 1,600	งาน 5 ส
2	ไม้กวาดทางมะพร้าว	22 พ.ค. 2560 10 พ.ย 2560	-	-	1,575 1,575	งาน 5 ส
3	ถังขยะ	22 พ.ค. 2560	-	-	2,016	งาน 5 ส
4	ที่ตักขยะ	22 พ.ค. 2560 10 พ.ย 2560	-	-	720 720	งาน 5 ส
5	ไม้ถูพื้น	22 พ.ค. 2560 10 พ.ย 2560	-	-	1,000	งาน 5 ส
6	กระดาษ	22 พ.ค. 2560	-	-	70	งาน 5 ส
7	ของรางวัล	22 พ.ค. 2560	-	-	1,000	งาน 5 ส
8	ไม้มือเลื่อ	22 พ.ค. 2560	-	-	1,575 1,575	งาน 5 ส
9	น้ำยาล้างห้องน้ำ	22 พ.ค 2560	-	-	1,000	งาน 5 ส
10	น้ำยาเช็ดกระจก	22 พ.ค 2560	-	-	1,000	งาน 5 ส
รวมที่ใช้จ่ายจริง					17,260บาท	

5. สถานที่ดำเนินการ

บริเวณโรงเรียน หอพัก หอประชุม ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ โรงเรียนหนองแขวงวิทยา

6. ระยะเวลาดำเนินการ

ตลอดปีงบประมาณ 2560

7. วิธีดำเนินการ

การดำเนินโครงการ 5 ส ประจำปีการศึกษา 2560 ผู้รับผิดชอบโครงการได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการ / วางแผน

ประชุมปรึกษาหารือผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

เขียนโครงการ วางแผนมอบหมายงานให้ฝ่ายต่าง ๆ เตรียมดำเนินการ

2. ขั้นดำเนินการ / ปฏิบัติ

2.1 เสนอโครงการเพื่อขอความเห็นชอบ/อนุมัติจากผู้อำนวยการโรงเรียน

2.2 วางแผนการจัดกิจกรรมในโครงการ 5 ส โดยกำหนดตารางกิจกรรม ในแต่ละกลุ่ม
กลุ่มกิจกรรม

2.3 มอบหมายงานให้แก่ผู้รับผิดชอบฝ่ายต่าง ๆ

2.4 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

2.5 ประชุมคณะกรรมการนักเรียน ประชาสัมพันธ์โครงการ 5 ส แก่นักเรียนแต่ละระดับชั้น
ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียนโดยแจ้งผ่านงานประชุมผู้ปกครอง

2.6 ประชุมครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการนักเรียนทุกคนเพื่อ
ชี้แจงและเตรียมงาน

2.7 จัดกิจกรรมโครงการกิจกรรม 5 ส ตามตารางกิจกรรมที่กำหนดการติดตามและ

3. ประเมินโครงการ

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามประเมินผลโครงการ ได้แก่ แบบสอบถาม

3.2 รายงานผลการดำเนินงาน

8. ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางเสาวภา ไปยะพรหม งานสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อม กลุ่มงานบริหารทั่วไป

9. การติดตามและประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. ใช้แบบสอบถามประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
3. จากการรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ
4. จากแบบประเมินผลของคณะกรรมการดำเนินงาน

บทที่ 2

ความรู้และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของ 5ส

กิจกรรม 5ส เป็นกระบวนการหนึ่งที่เป็นระบบมีแนวปฏิบัติ ที่เหมาะสมสามารถนำมาใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขงานและรักษาสีงแวดล้อมในสถานที่ทำงานให้ดีขึ้น ทั้งในส่วนงานด้านการผลิต และด้านการบริการ ซึ่งนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร ได้อีกทางหนึ่ง

ความหมายของ 5ส

1. **สะสาง Seiri (เซริ)** (ทำให้เป็นระเบียบ) คือ การแยกระหว่างของที่ไม่จำเป็นต้องใช้กับของที่ไม่จำเป็นต้องใช้จัดของที่ไม่จำเป็นต้องใช้ทิ้งไป
2. **สะดวก Seiton (เซตง)** = สะดวก (วางของในที่ที่ควรอยู่) คือ การจัดวางของที่ไม่จำเป็นต้องใช้ให้เป็นระเบียบสามารถหยิบใช้งานได้ทันที
3. **สะอาด Seiso (เซโซ)** = สะอาด (ทำความสะอาด) คือการปิดกวาดเช็ดถูสถานที่สิ่งของ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร ให้สะอาดอยู่เสมอ
4. **สุขลักษณะ Seiketsu (เซเคทซึ)** = สุขลักษณะ (รักษาความสะอาด) คือ การรักษาและปฏิบัติ 3ส ได้แก่ สะสาง สะดวก และสะอาดให้ติดตลอดไป
5. **สร้างนิสัย Shitsuke (ชิทซึเคะ)** = สร้างนิสัย (ฝึกให้เป็นนิสัย) คือ การรักษาและปฏิบัติ 4ส หรือสิ่งที่ กำหนดไว้แล้วอย่างถูกต้องจนติดเป็นนิสัย เหตุผลที่กิจกรรม 5ส ได้รับความนิยมน้อยอย่างแพร่หลาย

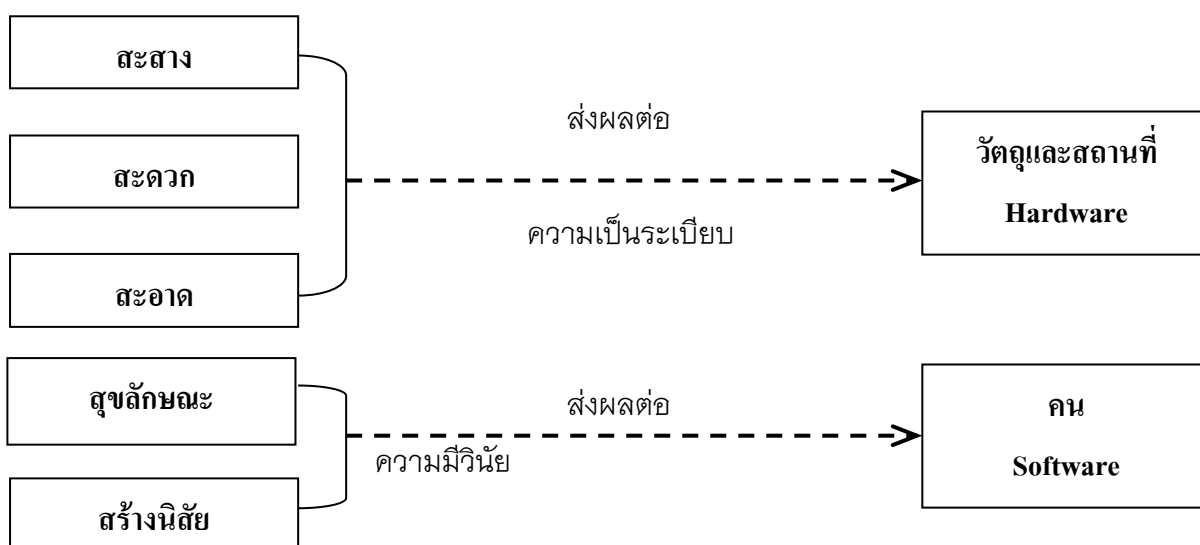
5 ส เป็นเทคนิคที่ทุกคนสามารถเข้าใจแนวทางการปฏิบัติได้ง่าย อุปกรณ์ที่ใช้มีเพียงเครื่องมือทำความสะอาด ซึ่งใช้งบประมาณต่ำ ผู้ทำ 5ส ได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีมเป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติเป็นกลุ่มพื้นที่ ซึ่งมีส่วนสนับสนุนเรื่องการทำงานเป็นทีม สมาชิกในพื้นที่ได้ร่วมกันวางแผนและลงมือปรับปรุงพื้นที่ ปฏิบัติงานของตนเอง และกลุ่มกิจกรรม 5ส ยังช่วยเสริมสร้างทักษะการเป็นผู้นำให้แก่หัวหน้าพื้นที่อีกด้วย

เห็นผลที่เป็นรูปธรรม พื้นที่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นและมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมีการจัดเก็บสิ่งของเป็นระเบียบมากขึ้น ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาค้นหาของหรือเอกสาร การปรับปรุงที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่มองเห็นได้และเป็นรูปธรรม ส่งเสริมการสร้างนิสัย และการมีวินัยในหน่วยงาน การปฏิบัติกิจกรรม 5ส อย่างสม่ำเสมอจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรประจำวันจะเสริมสร้างลักษณะนิสัยและความเป็น ระเบียบ วินัยให้แก่ผู้ปฏิบัติกิจกรรม สิ่งของในที่ทำงานมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ทำให้การทำงาน มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

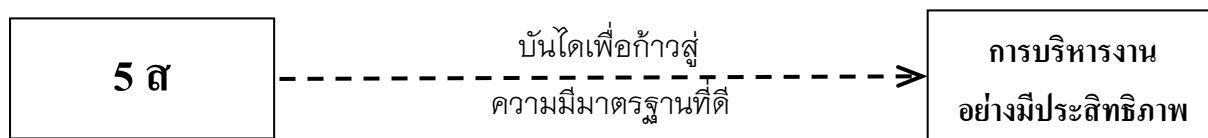
ประโยชน์ที่จะได้รับการทำ 5 ส

- ✍ สถานที่ทำงานสะอาด และเป็นระเบียบมากขึ้น
- ✍ การปฏิบัติงานในโรงงาน และสำนักงานง่าย สะดวกและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น
- ✍ ทุกคนทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน สามารถเห็นการปรับปรุงได้ชัดเจน
- ✍ ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการปรับปรุงอื่นๆ
- ✍ พนักงานมีระเบียบวินัยขึ้นมาอย่างอัตโนมัติ
- ✍ เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน
- ✍ ช่วยในการบำรุงรักษาอุปกรณ์
- ✍ เพิ่มคุณภาพสินค้า/การบริการที่ดี
- ✍ ช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้แก่พนักงาน
- ✍ พนักงานรู้สึกภาคภูมิใจในความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย
- ✍ เสริมภาพพจน์ขององค์กร/ส่งผลดีต่อธุรกิจ

แนวความคิดของกิจกรรม 5 ส

จะเห็นว่า 3 ส แรกนั้น ส่งผลแก่วัตถุ อุปกรณ์ สถานที่ทำงานสำหรับ 2 ส หลังจากนั้นจะส่งผลแก่คนที่ทำ 3 ส แรกอย่างต่อเนื่อง

สิ่งที่ควรได้รับการสะสาง

1. เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่ไม่เคยนำออกมาใช้วางเกะกะในพื้นที่ทำงาน ก่อให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง สิ้นเปลืองอุปกรณ์ในการจัดเก็บ ใช้พื้นที่ทำงานไม่คุ้มค่า
2. สิ่งของส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานมีมากเกินไป ไม่เหมาะสมในการใช้พื้นที่ของหน่วยงาน เป็นสถานที่จัดเก็บ หรือตั้งโชว์ให้นำกลับบ้าน หรือบริจาค เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม
3. เครื่องจักรอุปกรณ์ที่ชำรุดที่ไม่มีกำหนดซ่อม หรือนำกลับมาใช้
 - ถ้าสภาพใช้การไม่ได้ ให้จำหน่ายออกไปจากหน่วยงาน
 - ถ้าสภาพยังสามารถซ่อมแซมได้นำไปซ่อม เพื่อให้สภาพการใช้งานมีประสิทธิภาพ และเกิดความปลอดภัยในการใช้งาน
4. วัตถุดิบ หรือสินค้าที่มีปัญหา หรือของที่เก็บไว้หลายปี ให้พิจารณาดำเนินการตามหลักการของหน่วยงานโดยด่วน ถ้าเก็บไว้ก่อให้เกิดภาพพจน์ที่ไม่ดี แสดงถึงความไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน และการบริหารงานที่ล่าช้าของผู้บริหารระดับสูง
5. เอกสารที่ไม่ใช้แล้วหมดอายุการจัดเก็บ มีแนวโน้มที่จะมีมากขึ้นทุกวัน ถ้าเก็บไว้มากหรือนานเกินไป อาจกลายเป็นเชื้อเพลิง ทำให้เกิดความไม่แน่นอนได้ ถ้าระบบความปลอดภัยไม่ดี อัตราเสี่ยงสูง
6. ของที่มีมากเกินไปจนความจำเป็น สูญเสียงบประมาณโดยใช่เหตุ ต้นทุนสูง ก่อให้เกิดผลเสียในเชิงคุณภาพที่แสนแพง
7. ขยะ เศษวัสดุ เศษเหล็ก เศษไม้ เศษพลาสติก และอื่นๆ ที่ใช้การไม่ได้ ให้ดำเนินการสะสางได้ทันทีทุกขณะทุกเวลาที่สามารถทำได้ ทั้งในเวลางาน และนอกเวลางาน เสมือนเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน

สะดวก คือ การจัดวางของที่จำเป็นให้ง่าย และสะดวกต่อการนำไปใช้ทุกคนดูแล้วก็รู้ว่าเป็นอะไรการปฏิบัติเพื่อความสะดวกนั้น จะช่วยจัดการค้นหาต่างๆ ให้หมดสิ้นไป แน่แน่นอนเมื่อทุกสิ่งทุกอย่างมีป้ายชี้บอกและมีป้ายบอกว่าวางอยู่ที่ไหนรับรองคุณจะสามารถหามันได้ในเวลาไม่นานเลย สำหรับหลักการสามารถแยกเป็นหัวข้อดังนี้

1. วางของที่ใช้งานให้เป็นที่มีป้ายบอก
2. การนำของไปใช้งาน ให้เน้นการนำมาเก็บที่เดิม
3. ของที่ต้องใช้อยู่เป็นประจำ ควรวางใกล้ตัว
4. ของที่ใช้งานให้จัดเก็บเป็นหมวดหมู่ เหมือนการจัดเก็บหนังสือในห้องสมุด

สะอาด คือ การทำความสะอาดสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งของเครื่องใช้ให้น่าดูอยู่เป็นนิมิตเหตุผลการทำความสะอาด

สุขลักษณะ คือ สภาพหมดจด สะอาดตา โดยรักษา 3 ส แรก ให้คงสภาพ หรือทำให้ดีขึ้น อยู่เสมอสุขลักษณะที่ดี

จะเกิดขึ้นได้เมื่อเราทำ 3 ส แรกอย่างต่อเนื่อง และพยายามปรับปรุงให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป โดยคำนึงถึงการจัดสถานที่ทำงานให้ผู้ปฏิบัติงานมีสุขภาพอนามัยที่ดี และปลอดภัย

1. จัดมลภาวะในสถานที่ทำงานที่มีผลต่อสุขภาพกายและใจ และจัดที่ทำงานให้มีสภาพ
 - แสงสว่างเพียงพอในการทำงานอย่างเหมาะสม
 - มีการระบายอากาศที่ดี
2. จัดสภาพที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุ
3. ปรับปรุงจัดสถานที่ทำงานให้มีบรรยากาศน่าทำงาน

สร้างนิสัย คือ การปฏิบัติให้ถูกต้อง และติดเป็นนิสัย

เมื่อทัศนคติเปลี่ยน การกระทำจะเปลี่ยน เมื่อการกระทำเปลี่ยน เป้าหมายจะเปลี่ยน เมื่อเป้าหมายเปลี่ยนชีวิตของคุณจะเปลี่ยนไปด้วย

บทบาทหน้าที่ของกรรมการนักเรียนต่องาน 5 ส

1. กรรมการฝ่ายบริหาร : ประธานสถานักเรียน รองประธานสถานักเรียน
2. คณะกรรมการดำเนินงาน 4 ด้าน ประกอบด้วย
 - 2.1 คณะกรรมการนักเรียน : ฝ่ายกิจกรรม
 - 2.2 คณะกรรมการนักเรียน : ฝ่ายวิชาการ
 - 2.3 คณะกรรมการนักเรียน : ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ

2.4 คณะกรรมการนักเรียน : ฝ่ายส่งเสริมคุณธรรม/จริยธรรม

แนวปฏิบัติสำหรับนักเรียน

1. นักเรียนแต่งกายด้วยเครื่องแบบที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
2. นักเรียนต้องเป็นผู้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดี ปฏิบัติตามกฎหมาย และ รู้จักคุณค่าของวัฒนธรรมไทย
3. นักเรียนต้องให้ความเคารพ ศรัทธา เชื่อฟังบิดา มารดา ผู้ปกครอง ครู อาจารย์
4. นักเรียนต้องประพฤติตามระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ของโรงเรียน
5. นักเรียนต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ เพศ วัยและมีความสุภาพ อ่อนโยนทั้งกาย วาจา ใจ
6. นักเรียนต้องมาโรงเรียนให้ทันเวลา ไม่ขาดเรียน ไม่หนีเรียนและเข้าเรียนตรงเวลา
7. นักเรียนต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจนจบหลักสูตร
8. นักเรียนต้องไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา ไม่เสพยาเสพติดและสิ่งเสพติดทุกชนิด ไม่เล่นการพนันทุกชนิดทั้งต่อหน้าและลับหลัง/ทั้งในและนอกโรงเรียน
9. นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ รักความสามัคคี ไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทหรือรวมกลุ่มกันสร้างความเสื่อมเสียแก่ตนเองผู้อื่นและโรงเรียน
10. นักเรียนต้องรับผิดชอบร่วมกันในการดูแล รักษาความสะอาดของห้องเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ สถานที่ บริเวณทั่วไปและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เป็นปัจจุบันมั่นคงปลอดภัย สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ร่มรื่น สวยงาม น่าอยู่อาศัย
11. นักเรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ
12. นักเรียนต้องช่วยกันสร้างและรักษาชื่อเสียง เกียรติคุณของโรงเรียน

การพัฒนากิจกรรม 5ส ตามแนวทางของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความพอประมาณ หมายถึง รู้จักตัวเอง การนำ 5ส มาใช้ในบริบทของโรงเรียน อย่างประหยัด และคงไว้ซึ่ง มาตรฐานสมบัติโดยมีมาตรฐานการใช้อุปกรณ์การทำความสะอาดและระยะเวลา การเลือกสภาพที่เหมาะสม ปลอดภัย สะดวก เป็นต้น

ความมีเหตุผล หมายถึง การทำกิจกรรม 5ส สะสาง สะดวก สะอาดอย่างมีเหตุผลและความจำเป็น ทั้งต่อผู้เรียน ต่อคณะกรรมการนักเรียน และต่อสถานศึกษา อีกทั้งองค์กรโดยรวม มาเป็น

การมีระบบคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การทำ 5 ส อย่างต่อเนื่องจนเป็นวัฒนธรรม ทำให้ระบบ 5 ส ของโรงเรียน มั่นคง ยั่งยืน สามารถปลูกฝังจนกลายเป็นนิสัยติดตัว สู้อนาคตและสังคมใหม่

ความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง หมายถึง การวางแผนการทำงาน อย่างรอบคอบปลอดภัย มีระบบที่ชัดเจน มีการประเมินความสะอาดที่ชัดเจน ตรวจสอบได้

คุณธรรม หมายถึง โรงเรียนยึดคุณธรรมในการทำ 5 ส เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน โรงเรียน และผู้ใช้บริการสถานที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้เสริมสร้างคุณธรรมด้านความสามัคคีในหมู่คณะ ความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่งเสริมความยุติธรรม และโปร่งใสในการตรวจความสะอาดคณะกรรมการ จนเกิดสุขนิสัย (ส 5)

บทที่ 3

วิธีดำเนินงาน

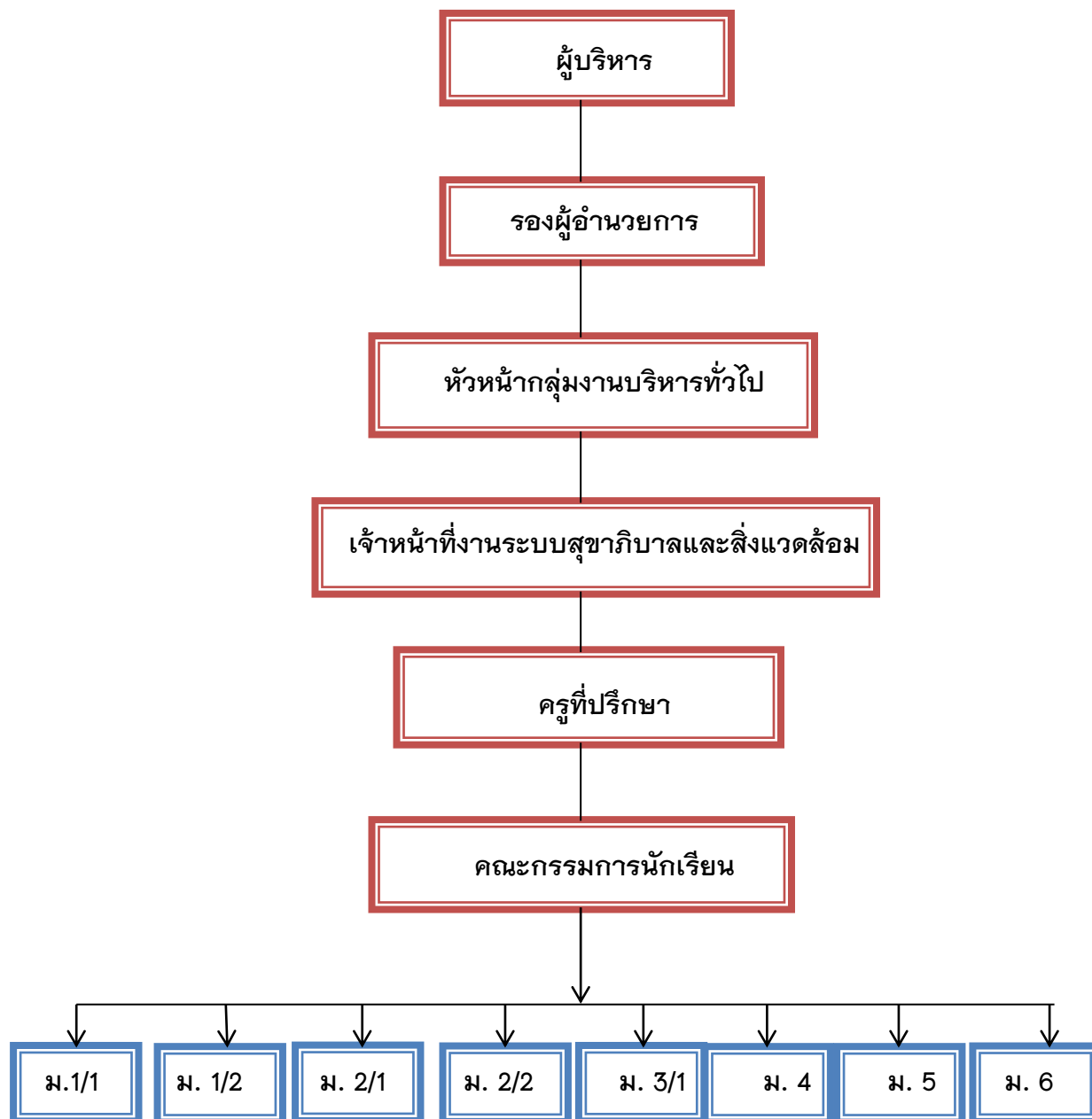
การจัดกิจกรรม 5 ส ในโรงเรียนหนองแขวงวิทยา มีรูปแบบการดำเนินงานโดย เริ่มจากผู้บริหาร มอบหมายและแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ โดยงานระบบสุขภาพและสิ่งแวดล้อม กลุ่มงานบริหารทั่วไป เป็นผู้ดูแล โดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักในการบริหารงาน อันได้แก่ หลักความประหยัด และมีคุณธรรม มีระเบียบ โดยผ่านระบบงานสภาเรียน โรงเรียนหนองแขวงวิทยา ได้แบ่งงาน 5 ส เป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. งาน 5 ส เขตพื้นที่รับผิดชอบ
2. งาน 5 ส ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ
3. งาน 5 ส ห้องน้ำ ห้องส้วม

การกำหนดระยะเวลาในการทำกิจกรรม 5 ส ดังนี้

1. เวลา 15.30-15.40 นักเรียนทุกคนลงประจำเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเองเพื่อทำความสะอาด จัดเก็บขยะในไม้และเศษพลาสติก โดยมีคณะกรรมการนักเรียนเป็นผู้จัดเตรียมอุปกรณ์ให้ และให้นักเรียนที่เป็นเวรรับผิดชอบแต่ละวัน ไปทำหน้าที่เวรที่ห้องเรียน คณะกรรมการนักเรียนตรวจและประกาศผลในภาคเช้า ขณะเช้าแถวหน้าเสาธงในวันถัดไป โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นผู้ควบคุมดูแล
2. การทำความสะอาดห้องน้ำ มีรูปแบบที่แตกต่างไปจากปีที่ผ่านมาเนื่องจาก มีการค้นพบปัญหาที่สำคัญคือในเวลาพักเที่ยง ครูที่ดูแลนักเรียนส่วนใหญ่ไปรับประทานอาหารเช้าจนทำให้ไม่สามารถดูแลนักเรียนได้ จึงมอบหมายห้องน้ำเป็นหนึ่งเขตรับผิดชอบ โดยมอบให้นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ส่วนห้องน้ำอื่นๆ เช่นห้องน้ำครู มอบให้นักเรียนที่ดูแลรับผิดชอบเขตพื้นที่รับผิดชอบ เช่น ห้องน้ำครูอาคาร ก อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของห้อง ม 4 ดังนั้น ม 4 ก็ได้ดูแลห้องน้ำด้วย ส่วนห้องน้ำอาคาร 108 ล อยู่ในความรับผิดชอบของ ม.2/2
3. คณะกรรมการนักเรียนสรุปผลคะแนนทุกกิจกรรมเป็นรายเดือน มีการมอบเกียรติบัตรสำหรับห้องเรียนที่ทำกิจกรรม 5 ส ในแต่ละประเภทได้คะแนนสูงสุด
4. เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ประเมินผลโครงการ และรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

แผนผังระบบงาน 5 ส

ขั้นตอนการดำเนินงาน

การดำเนินโครงการ 5 ส ประจำปีการศึกษา 2560 ผู้รับผิดชอบโครงการได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการ / วางแผน

- 1.1 ประชุมปรึกษาหารือผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- 1.2 เขียนโครงการ วางแผนมอบหมายงานให้ฝ่ายต่าง ๆ เตรียมดำเนินการ

2. ขั้นดำเนินการ / ปฏิบัติ

- 2.1 เสนอโครงการเพื่อขอความเห็นชอบ/อนุมัติจากผู้อำนวยการโรงเรียน
- 2.2 วางแผนการจัดกิจกรรมในโครงการ 5 ส โดยกำหนดตารางกิจกรรม ในแต่ละวันแก่งานที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 มอบหมายงานให้แก่ผู้รับผิดชอบฝ่ายต่าง ๆ
- 2.4 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
- 2.5 ประชุมคณะกรรมการนักเรียน ประชาสัมพันธ์โครงการ 5 ส แก่นักเรียนแต่ละระดับชั้น ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียนโดยแจ้งผ่านงานประชุมผู้ปกครอง
- 2.6 ประชุมครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการนักเรียนทุกคนเพื่อชี้แจงและเตรียมงาน
- 2.7 จัดกิจกรรมโครงการ 5 ส ตามตารางกิจกรรมที่กำหนด

3. การติดตามและประเมินโครงการ

- 3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามประเมินผลโครงการ ได้แก่ แบบสอบถาม
- 3.2. รายงานผลการดำเนินงาน

การบริหารจัดการอุปกรณ์การทำความสะอาด

จัดหาแหล่งเก็บรักษาอุปกรณ์ในที่สะดวกปลอดภัย มีการแบ่งอุปกรณ์การทำงานตามห้องต่าง ๆ โดยมีการติดป้ายแถบสีสัญลักษณ์ประจำห้องไว้เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บและดูแลดังนี้

- ☞ ม. ต้น ใช้สัญลักษณ์ แถบสี 1 แถบ
- ☞ ม.ปลาย ใช้สัญลักษณ์ แถบสี 2 แถบ
- ☞ ห้องปฏิบัติการพิเศษ ใช้แถบสีกลาง 1 แถบ

ตารางการใช้สัญลักษณ์ อุปกรณ์ทำความสะอาด

ลำดับที่	ชื่อห้อง	สัญลักษณ์	หมายเหตุ
1	ม .1/1		เขียวอ่อน
2	ม .1/2		เขียวแก่
3	ม .2/1		เหลือง
4	ม 2/2		ส้ม
5	ม .3/1		กรมท่า
6	ม .3/2		ม่วง
7	ม .4		ม่วง-ดำ
8	ม .5		เขียว-ม่วง
9	ม .6		ม่วง-ส้ม
10	ห้องคณะกรรมการนักเรียน		เทา
11	ห้องกิจการนักเรียน		เทา
12	ห้องพยาบาล		เทา
13	ห้องสหกรณ์		เทา
14	ห้องธนาคารโรงเรียน		เทา
15	ห้องปฏิบัติการเคมี		เทา
16	ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์		เทา
17	ห้องปฏิบัติการฟิสิกส์		เทา
18	ห้องปฏิบัติการชีววิทยา		เทา
19	ห้องปฏิบัติการภาษาต่างประเทศ		เทา
20	ห้องคหกรรม		เทา
21	ห้องธุรการ		เทา
22	ห้องวิชาการ		เทา
23	ห้องคอมพิวเตอร์		เทา
24	ห้องสมุด		เทา
25	ห้องนาฏศิลป์		เทา
26	ห้องปฏิบัติการภาษาไทย 1		เทา
27	ห้องปฏิบัติการสังคม 1		เทา

บทที่ 4
ผลการดำเนินงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการสอบถามความคิดเห็นของคณะครู นักเรียนโรงเรียนหนองแขงวิทยา ตำบลหนองแขงใต้ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ต่อการทำกิจกรรม 5ส จำนวน 50 ฉบับ มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	16	32
- หญิง	34	68
2. สถานะภาพ		
- ครู	3	6
- นักเรียน/นักศึกษา	47	95
- เจ้าหน้าที่	0	0
- บุคคลทั่วไป	0	0

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทั้งหมด 50 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 32 สถานภาพ ครู จำนวน 3 คน . คิดเป็นร้อยละคิดเป็นร้อยละ 6 นักเรียน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 95

ตารางที่ 2 ตารางแสดงค่าร้อยละแสดงระดับความพึงพอใจในการทำกิจกรรม 5 ส

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความพึงพอใจในการทำกิจกรรม				
	คิดเป็นร้อยละ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.ความเหมาะสมด้านเวลาในการทำกิจกรรม 5 ส	28	44	28	-	-
2. ความพร้อม และเพียงพอของอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม	15	46	39	-	-
3. ความยุติธรรมในการให้คะแนนของกรรมการ	20	40	34	-	-
4. ความตั้งใจในการทำงานของคณะกรรมการนักเรียน	16	40	30	4	8
5. ความสามัคคีในการทำงานของเพื่อนร่วมชั้นเรียน	12	30	48	10	-
6. การบริหารจัดการกับขยะ	12	38	42	6	2
7 . คุณค่าที่ได้จากการทำกิจกรรม 5 ส ต่อการเสริมสร้างนิสัยรักความสะอาด	28	48	22	-	-

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยแสดงระดับความพึงพอใจในการจัดโครงการ

รายการ/ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ความเหมาะสมด้านเวลาในการทำกิจกรรม 5 ส	4	5.14	มาก
2. ความพร้อม และเพียงพอของอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม	3.82	6.59	ปานกลาง
3. ความเป็นธรรมในการให้คะแนนของกรรมการ	3.42	6.65	ปานกลาง
4. ความตั้งใจในการทำงานของคณะกรรมการนักเรียน	3.64	6.62	ปานกลาง
5. ความสามัคคีในการทำงานของเพื่อนร่วมชั้นเรียน	3.6	6.62	ปานกลาง
6. การบริหารจัดการกับขยะ	3.58	6.63	ปานกลาง
7 . คุณค่าที่ได้จากการทำกิจกรรม 5 ส ต่อการเสริมสร้างนิสัยรักความสะอาด	3.98	6.57	ปานกลาง
ระดับความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดโครงการ	3.72	6.4	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำกิจกรรม 5 สเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ.....ปานกลาง..... ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับ ดี จำนวน 1 ข้อ ระดับ ปานกลาง 6 ข้อ เรียงตามลำดับความเฉลี่ยสูงสุดลงมาได้แก่

1. ความเหมาะสมด้านเวลาในการทำกิจกรรม 5 ส ($\bar{X} = 4.0$)
2. คุณค่าที่ได้จากการทำกิจกรรม 5 ส ต่อการเสริมสร้างนิสัยรักความสะอาด ($\bar{X} = 3.98$)
3. ความพร้อม และเพียงพอของอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม ($\bar{X} = 3.82$)
4. ความตั้งใจในการทำงานของคณะกรรมการนักเรียน ($\bar{X} = 3.64$)
5. ความสามัคคีในการทำงานของเพื่อนร่วมชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.60$)
6. การบริหารจัดการกับขยะ ($\bar{X} = 3.58$)
7. ความเป็นธรรมในการให้คะแนนของกรรมการ ($\bar{X} = 3.42$)

หมายเหตุ : แบบประเมินผลโครงการจะต่างกัน ต้องดูว่าเป็นโครงการประเภทใด เช่น โครงการบริการวิชาการ โครงการกิจกรรมนักศึกษา

13. ความสำเร็จของการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายของโครงการ

ตัวชี้วัด	รายละเอียด	ผลเป้าหมาย	
		บรรลุเป้าหมาย	ไม่บรรลุเป้าหมาย
เชิงปริมาณ	นักเรียนโรงเรียนหนองแวงวิทยามีนิสัยรักความสะอาด รักระเบียบ และสามารถทำงานเป็นหมู่คณะ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60	✓	
เชิงคุณภาพ	นักเรียนโรงเรียนหนองแวงวิทยามีนิสัยรักความสะอาด รัก ระเบียบ และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	✓	

14. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา อุปสรรค

1. นักเรียนชายมีจิตสำนึกในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวมน้อย
2. นักเรียนใช้เวลาในการทำกิจกรรมไม่คุ้มค่า เกินเวลา
3. คณะกรรมการนักเรียนขาดความเป็นธรรมในการให้คะแนน
4. นักเรียนรุ่นพี่หรือ ห้องอื่นนำสิ่งของเข้ามารับประทานและทำให้ห้องเรียนสกปรก
5. การจัดการขยะ ไม่ครบวงจร นักเรียนทิ้งขยะไม่ถูกที่ ถังขยะเต็มไม่มีคนนำไปกำจัดในชั้นตอนต่อไป

ต่อไป

แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

1. ครูที่ปรึกษาควรให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียนเพื่อลดปัญหาการเกี่ยงงาน และเป็นการให้กำลังใจนักเรียน
2. ควรกระตุ้นและประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทำกิจกรรมด้วยความรวดเร็ว
3. ควรประชุมชี้แจงเกณฑ์การประเมิน และหาข้อบกพร่องในการทำงานและการให้คะแนน กับ คณะกรรมการนักเรียนเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
4. ควรชี้แจง ให้นักเรียนใช้ห้องประจำของตนเองเป็นห้องพักในเวลาพักกลางวัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการทำกิจกรรม 5 ส ของนักเรียนโรงเรียนหนองแขวงวิทยา
2. เพื่อหาข้อดี ข้อด้อยในการทำกิจกรรม 5 ส
3. เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของงานต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ คณะครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 50 คน โดยมี ครูโรงเรียน จำนวน 3 คน นักเรียนโรงเรียนหนองแขวงวิทยา จำนวน 47 คน

รูปแบบการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการโดยการกรอกแบบสอบถามแสดงความพอใจ จำนวน 50 ฉบับ

สรุปผลการประเมินโครงการ

จากการทำกิจกรรม 5 ส นักเรียนมีความพึงพอใจในการทำกิจกรรม เฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.72 อยู่ในระดับ ดี จำนวน 1 ข้อ ระดับ ปานกลาง 6 ข้อ เรียงตามลำดับความเฉลี่ยสูงที่สุดลงมา ดังนี้ ด้านความเหมาะสมด้านเวลาในการทำกิจกรรม 5 ส มีความพึงพอใจในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.0 ด้าน ด้านคุณค่าที่ได้จากการทำกิจกรรม 5 ส ต่อการเสริมสร้างนิสัยรักความสะอาด อยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ด้านความพร้อม และเพียงพอของอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 ด้านความตั้งใจในการทำงานของคณะกรรมการ นักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ด้านความสามัคคีในการทำงานของเพื่อนร่วมชั้นเรียน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ด้านการบริหารจัดการกับขยะ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.58 ความเป็นธรรมในการให้คะแนนของกรรมการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42

อภิปรายผล

การประเมินโครงการ กิจกรรม 5 ส. ดำเนินตามรูปแบบการประเมินทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ผลการประเมินมีความเชื่อมั่นเป็นไปวัตถุประสงค์ที่กำหนด คือ

1. เพื่อจัดสถานที่ให้เอื้อต่อการใช้งานให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ
2. เพื่อแยกสิ่งของที่จำเป็นและไม่จำเป็นให้ชัดเจนออกไป
3. เพื่อจัดวางของที่จำเป็นให้ง่ายต่อการนำไปใช้งาน
4. เพื่อเสริมสร้าง คุณธรรมประจำใจให้ผู้เรียนตามหลักความดีสากล 5
5. เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติให้ถูกต้องและมีนิสัยรักความสะอาด

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการประเมินไปใช้ มีดังนี้คือ

การดำเนินกิจกรรม 5 ส. จะสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ไม่ได้ถ้าขาดการทำงานที่เป็นระบบ ขั้นตอน มีการวางแผนในการทำงาน สามารถตรวจสอบได้ และผู้ร่วมกิจกรรมทุกคน หากขาดความสามัคคีในหมู่คณะ ความเสียสละ ความมีวินัยในตนเอง และที่ขาดไม่ได้คือความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง และต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งความตั้งใจจริงในการปฏิบัติงาน ก็จะทำให้งานล้มเหลวและขาดประสิทธิภาพ

จากการประเมินในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

1. เวลาในฤดูหนาวค่อนข้างค่ำเร็ว ควรเร่งทำกิจกรรมให้ทันเวลา หรือเลื่อนเวลาทำกิจกรรมให้เร็วขึ้น
2. การทำกิจกรรม 5 ส. เขตพื้นที่ในภาคเรียนที่ 2 มีเศษขยะประเภทใบไม้ที่ค่อนข้างมาก แต่อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับปริมาณงาน
3. ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ ม 3 และ ม 6 ในภาคเรียนที่ 2 ไม่ได้ทำกิจกรรมนี้ เนื่องจากเป็นเวลาของการติวข้อสอบโอเน็ต

บรรณานุกรม

คณะอนุกรรมการกิจกรรม 5ส สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต.: 2558 . “ความหมายของ 5ส”(ระบบออนไลน์)ถ. พหุโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000 โทร.997-2222 ต่อ 3461 http://library.rsu.ac.th/library5s/lib5s_mean.html

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน : .2557 “บทบาทหน้าที่คณะกรรมการนักเรียน .กรุงเทพมหานคร . [ระบบออนไลน์]” <http://sportact.obec.go.th/stucouncil/detailstucoun.pdf>

คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์: 2554 “การพัฒนากิจกรรม 5 ส ตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” กรุงเทพมหานคร.[ระบบออนไลน์] <http://medinfo2.psu.ac.th/7s/03-5s006.html>

ภาคผนวก